

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: H.C. Andersens Eventyr bd. VI kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

Citation: Andersen, H. C.: "H.C. Andersens Eventyr bd. VI kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal", i Andersen, H. C.: *H.C. Andersens Eventyr bd. VI kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal*, C. A. Reitzel, 1990, s. 48. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hcaeventyr06val-shoot-idm139779804266368/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: H.C. Andersens Eventyr bd. VI kritisk udg. efter de originale eventyrhæfter med varianter ved Erik Dal

Forkortelser

anvendt i dette afsnit foruden de i udgaven ellers gængse.

- AJ Anker Jensen: *Studier over H. C. Andersens Sprog*. Hæderslev 1929.
BEG *H. C. Andersens Brevskrivning med Eduard og Henriette Collin*. Udg. af G. Behrend og H. Topsøe-Jensen. 1-VI. 1933-37.
BIHW *H. C. Andersen og Henriette Wiuff. En Brannskrivning*. Ved H. Topsøe-Jensen. I-III. Odense 1959-60.
DO *Ordbog over det danske Sprog*. Grundlagt af Verner Dahlerup. I-XXVIII. 1918-56.
DSH Peter Skautrup: *Det danske sprogs historie*. Benyttet er II-V 1947-70.
HR H. P. Holst: *Dansk Rettskrivningsordbog*. 1863.
MD Aage Hansen: *Modernes dansk*. I-III. 1967.
MO¹ Christian Molbech: *Dansk Ordbog*. I-II. 1833.
MO² samme, Anden, forøgede og forbedrede Udgave. I-II. 1839.
MO fællesbetegnelse for de to udgaver.
RO *Rettskrivningsordbog*. Udg. af Dansk Sprognævn (ved Jørgen Glahder). 1955.
Rubow Paul V. Rubow: *H. C. Andersens Eventyr. Forklaringen - Idé og Form - Sprog og Stil*. Anden, gennemsete Udgave. 1943. (Fortrækkes for 1. udg. 1927 bl.a. pga. registerne).
SGr 70 Svend Grundtvig: *Dansk rettskrivnings-ordbog, støttet med de på det nordiske rettskrivningsmøde i Stockholm 1869 vedtagne regler*. 1870.
SGr 72 Svend Grundtvig: *Dansk Haandskrift med den af Kultusministeriet anbefalede Rettskrivning*. 1872.
SGr fællesbetegnelse for de to ordbøger.

Denne afhandling skulle være udkommet i 1969. Da punkt-kommentaren allerede forinden viste sig forsinket, kom andet arbejde imellem, og manuskriptet er efter periodevis arbejde i et par år slutdateret 31.12.1973. Der blev dengang læst af Erling Nielsen, H. Topsøe-Jensen, F. J. Billeskov Jansen og – som kollegial tjeneste – af ordbogstøder Anne Duckilde, hvis bemærkninger bl.a. om H. P. Holsts ordbog dels blev benyttet, dels henlagt sammen med et par egne noter. To store opgaver til Andersen-mindeåret 1975 var uopsættelige, og herefter kom emnet på afstand.

Ved sagens genoptagelse i 1985 læste prof. dr. Poul Lindegård Hjorth stikprøvevis nogle sider, og cand. mag. Fl. Hovmann kontrollerede alle detaljer og medvirkede på anden måde. Enkelte tilføjelser blev gjort og et par mindre afsnit revideret især efter Anne Duckildes gamle forslag. Om en gen-indlevelse i stoffets detaljer kunne derimod ikke være tale (og en fornemmelse af stoffets selektive eller næsten fuldstændige karakter i de forskellige afsnit må derfor savnes), ej heller om arbejde med den nyeste litteratur om dansk sprog, herunder udtalen, eller om Andersen, herunder *Dagbøger 1825-75 I-XII 1971-77*, som dog stedvis var benyttet.

Der er grund til at fremhæve, at afhandlingen er bundet til *apparatets* kronologisk og systematisk udnyttede udsagn, og at fremdrage en betragtning, der dukker op næsten til allersidst: en metodisk behandling af de angivne sproglige emner måtte inddrage *hvis* eventyr sproget. En hel *sprogbeskrivelse* er ikke formålet, selvom der nok gives bidrag til den. En beslægtet opgave ville det være at give en oversigt over de få større og de vigtigste mindre ændringer, der må antages at skyldes eventyrdigteren selv; men denne opgave bør snarere løses i forbindelse med en samlet vurdering af de processer, der fører fra 0-tryk til bogform.

For 25 år siden kunne man få beskedne eksemplarer af de fleste Andersen-udgaver billigt – og man kunne byde sætterne et frakturforlæg! De sammenlignende læsningers resultat findes derfor som blyantskorrekturer i en række udgaver, der stort set er dubletter i forhold til udg. s Andersen-samling i øvrigt. Disse bøger plus visse korrekturer og forarbejder fortjener at bevares samlet, men der er ikke på indeværende tidspunkt truffet dispositioner herfor.